

Ehunka pertsona desagertu ziren Greziako Peloponeso penintsularen hego-mendebaldean, ekainaren 14an, 700 migratzaile baino gehiago zeramatzan ontzi bat hondoratu ondoren. 34 pertsona desagertu ziren hilaren 20an Atlantikoan, Kanaria Handitik 185 kilometrorako hegoaldera, eta beste 40, egun haietan Lampedusaren parean (Italiako hegoaldean) dozenaka migratzaile zeramatzan txalupa bat hondoratu zenean. Horrela hasi zen aurre-

ETORKINEN «UDA»

Urte aro honetan areagotu egiten dira nabarmen migrazio hondamendiak

 GIZA ESKUBIDEAK / EFE

Mundu erdiak udan oporretan nora joan pentsatzen duen arren, migratzaileek eta errefuxiatuek arriskuz betetako ibilaldiak egiteko probesten dute urteko sasoi hau; Mediterraneoko uretan itotzeko edo Afrikako basamortuetan egarriak eta goseak jota heriotza aurkitzeko. Hauek dira beraien «udako oporrak».

go uda Europatik gertuko itsasoetan, bertokoentzat opor garai oparoa dena.

Safa Msehli Migrazioen Nazioarteko Erakundeko (OIM) bozeramailearen ustez, aurtengo udan ez dira murriztuko Europa hegoalderako zeharkaldi arriskutsuak, azken hilabeteetako gorakada egonkorren ondoren, baina bide batez ondorengo nabarmendu du: «Giza bizitzak ez dira zenbakietara murriztu behar, eta beldur gara ez ote den hori gertatzen ari Mediterraneoan». OIMren arabera, aurren 2.000 migra-

BASAMORTUAN HILTZEN DIRENAK EZ DIRA ZENBATZEN

Atlantikotik Espainiarantz eta Mediterraneo erdialdetik Italiarantz doazen migrazio-bideetan, heriotzaren mamuak ez die atzera eginarazten Europara eramango dituen itsasorako irteera ren bila lehorreko ibilbide arriskutsuak egiten dituzten milaka migratzaile eta asilo-eskatzaileri, batez ere Saharaz hegoaldekoei. «Itxaropena» hitza barnean izan dezakeen bizi baten bila dabilta.

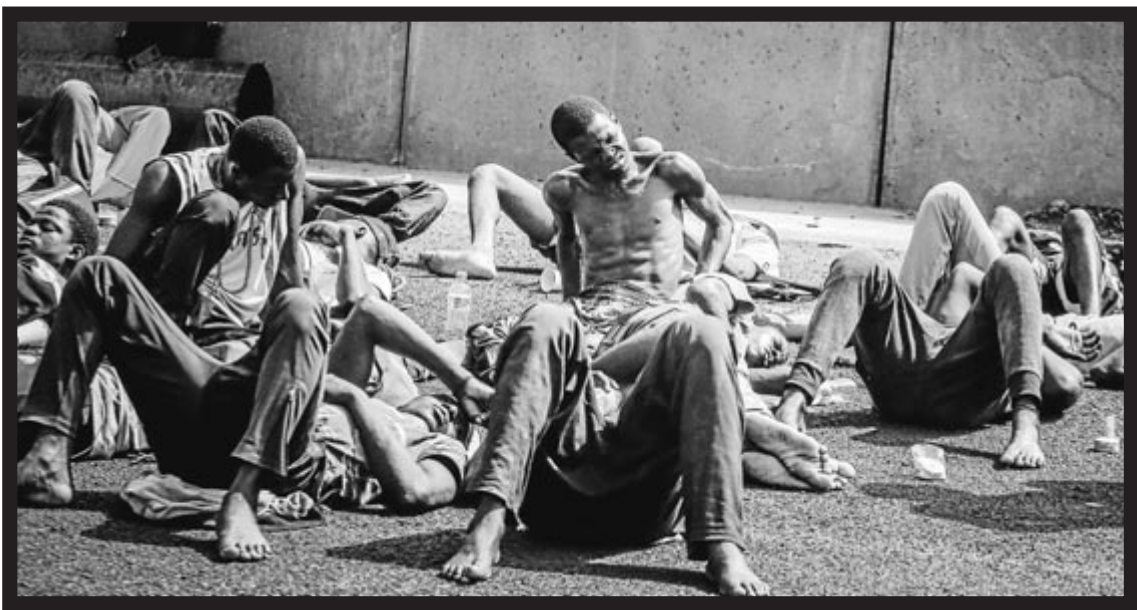
Mendebaldeko Mediterraneoan, Marokon eta Aljerian, edo Ceuta eta Melillako mugan, migrazio-fluxuari aurre egiteak itsasbide horiek suspertu ditu –batez ere, Afrikako Atlantikoko kostaldetik, Tunisiatik eta Libiatik

abiatzen direnak–. Erakundeek ohartarazi dutenez, benetako heriotza-kopuruak zenbaki ofizialak bikoiztu ditzake. Caminando Fronteras gobernuz kanpoko erakundearen arabera, 2.390 pertsona hil ziren 2022an Espainiarako bidean.

«Itsasoan hildakoez ari gara, baina basamortuan hiltzen direnak ez dira kontatzen. Agadezeko basamortuan, adibidez, Aljeriarantz irteten direnean, asko hil egiten dira. Lurperatu eta bertan uzten dituzte», azaldu du Eferi Frank Iyanga Langile Etorkinen Erakunde Demokratikoko (ODTI) idazkari nagusiak.

Agentziak jasotako migratzaileen testigantzen arabera, Mediterraneo mendebaldetik zeharkatzea ezinezkoa denez, ibilbide alternatiboa erdialdeko Mediterraneoetik igarotzen da, eta, horretarako, zenbait kasutan, Aljeriatik Tunisiara eta Libiara doan bide zehaztugabea, arriskuz betea, desegin behar dute.

Hassan Ammari Egoera Ahulean Dauden Migratzaileei Laguntzeko Elkarteko (ASMV) presidenteak azaldu duenez, bere gobernuz kanpoko erakundeak (GKEak Marokoko ekialdeko Uchda hirian du egoitza) gero eta zerbitzu handiagoa egiten die Marokoko

tzaile hil edo desagertu dira Mediterraneoan Europarako zeharkaldietan.

LIBIATIK ITALIARANTZ

Mediterraneo erdialdeko ibilbidea (Libiatik Italiarantz) munduko arriskutsuena da: «Urtero ehunka heriotza dokumentatzen ditugu bertan, eta egoera horri aurre egiteko oso ekintza zehatz gutxi ikusten ditugu», salatu du Sefa Msehlik.

Giorgia Meloni ultraeskuindarraren Italiako Gobernuak migrazio-larrialdi nazionaleko egoera ezarri du

uda osorako –migratzaileak lekualdatzeko eta aberriratzeko azkarragoak egiteko baliabideak bideratzeko– Parlamentutik pasatu behar izan gabe.

Italia udan etorritakoen gorakadaren beldur da: aurten momentuz 92.000tik gora izan dira, 2022 osoan iritsitakoak halako bi baino gehiago, baina oraindik ere oso urrun dago 2016ko zenbakietatik, 181.436 izan baitziren urte hartan. Melonik mugatu egin du erreskate-ontzi humanitarioen lana: operazio bakoitzaren ondoren (erreskatatutako migratzaileen ko-

Lampedusan, Kanariar irlatan eta erreskate itsasontzietan ateratako argazkiak.
AFP

purua edozein dela ere), portu bat esleitzen du berehala, eta, gainera, urrun egon ohi da.

Aita Mari Euskal Herriko itsasontziak, Itsas Salbamentu Humanitarioa GKEaren sarean lan egiten duenak, egun eta erdi eman behar izan zuen itsasoan ekainaren 18an erreskatatutako 172 pertsona lehorreratzeko

Otsailaren 26an Cutro herriko kostaldean (hegoaldean) itsasontzi bat hondoratu eta, gutxienez, 94 pertsona hil ondoren, Italiak delitu berri bat ezarri zuen, «etorkinen ezku-

tuko trafikoa eragindako heriotza eta lesioak», 30 urte arteko kartzela-zigorrekin

LIBIA ABIAPUNTU

OIMko bozeramailearen arabera, azkenaldian migratzaileen irteera gehiago izaten ari dira Libia ekialdetik. Giza eskubideen urraketak etengabe jasaten dituzten milaka migratzaile dituen herrialde «ez seguru» gisa salatu dute Libia. Hala ere, etengabe ari da jasotzen Italiatik bueltan itzultzen dituzten etorkinak, «migratio-fluxuari eusteko» akordio berriaren barruan.

familiei; Tunisiako bidean migratzeko saiakeran seme-alabak desagertu direla salatzen dutenei, hain zuzen.

Saharaz hegoaldeko herrialdekoak bi ibilbide nagusiren bidez iristen dira Marokora: Mauritaniatik, Mendebaldeko Saharako muga zeharkatuta, edo Aljeriako mugatik, iparraldetik.

Gatazkan edo bereziki pobretuta dauden herrialdeetatik datoz, hala nola Mali, Burkina Faso, Boli Kosta, Senegal, Kamerun edo Sudanetik. Bertara iristeko, kasu askotan Saharako basamortua zeharkatu behar izaten dute. Bertan, Migrazioetarako Nazioarteko

Basamortua zeharkatu ondoren Libiara iritsitako migratzaileak.
MAHMUD TURKIA | AFP

Erakundeak (OIM) 5.719 hildako zenbatu ditu 2014tik. Egia esan, zenbakiak altuagoak dira, baina inork ez ditu datu zehatzak jasotzen.

Marokok Mediterraneoan kostaldean eta Ceuta eta Melillako mugaren inguruetan ezarri duen kontrol zorrotzagoaren ondorioz (zehazki, 2022. urteko ekainaren 24ko tragediaren ondoren, orduan 23 migratzaile hil baitziren Melillako hesia gainditzeko 2.000 bat pertsonaren saiakeran), Espainiako Kanariar

NBEk Libian duen misio be-reziak (UNSMIL) kezka agertu du, antolatutako krimenaren aurkako borrokaren aitzakia-pean, migratzaileak eta asilo-eskatzaileak (adingabeak, tar-tean) arbitrarioki eta masiboki atxilotzen dituztelako herrial-de horretan.

Aurten, gutxienez, 7.477 per-sona atzeman dituzte – horie-tatik 161, haurrak –. Libiak, Tu-nisiarekin batera, irteeren % 94 inguru biltzen ditu Medite-r-raneo erdialdeko bidean.

Tunisiako agintariak Saha-raz hegoaldeko herritarren aurka abiatutako kanpaina arrazistak itsaso bidezko ihe-saldi saioak areagotu ditu, Es-kubide Ekonomiko eta Sozia-len aldeko Tunisiako Foroaren (FTDES) arabera.

Tunisiako kostazainek 14.000 migratzaile atzeman zituzten aurtengo lehen hiru hilabeteetan; gehienak, Saha-raz hegoaldekoak.

Tunisian errefuxiatuen bi-daia arriskutsuak areagotu egin dira azken hilabeteetan eta Libiatik egindakoak baino

Mediterraneo erdialdeko ibilbidea (Libiatik Italiarantz) munduko arriskutsuena da: «Urtero ehunka heriotza dokumentatzen ditugu bertan, eta ez da ezer egiten ari»

Tunisiatik egindako irteerak biderkatu egin dira lehen sei hilabeteetan, Europako Batasunak Tunisiako autokraziari jendarme lanak egiteko ordaintzen dion arren

gehiago izan dira aurtengo lehen sei hilabeteetan.

GREZIAN ERREFUXIATUEK GORA

Uda iristearekin batera, Gre-zian errefuxiatu eta migratzai-le kopuruak gora egin du Evros ibaian, Turkiarekiko muga naturalean, baita kostal-deko zaindarien atzemandako migratzailez betetako ontzi prekarioetan ere.

Azken lau urteetan, Greziari behin eta berriz leporatu diote legez kanpoko migratzaileak Turkiara «beroan itzultzea».

Migrazio Ministerioaren arabera, 2022an migratzaile eta errefuxiatuen etorrerak % 96 igo ziren aurreko urteare-kin alderatuta: 17.112, guztira.

Turkiako kostazainek jardua indartu dute bertako hon-dartzetatik Greziako uharteet-arantz abiatzen diren migra-tzaileen ontziak geldiarazteko –normalean, txalupa pneuma-tikoak–. Ekainaren 25 eta 26an, kostazainek 215 migratzaile atzeman zituzten –horien ar-tean 65, Italiara bidean belaon-tzian zihoazenak–. Ankarako

Uharteetarako bide atlantikoak gorakada nabarmena izan du.

Kanariar Uharteetara iristen dira Mauritaniatik edo Senegaletik datozen paterak ere, 1.500 kilometroko ibilbide luzea egin ondoren. Estatu espainoleko Barne Ministerioaren arabera, urtarriletik ekainera 5.914 migratzaile iritsi ziren Kanariar Uharteetara, eta 8.000 euro balio dezake bidaia bakoitzak.

Afrikako mendebaldeko mutur horretan mugaren kontrola zorroztu izanak Tunisia edo Libiarako lurreko bidea egitera bultzatu ditu asko, Italiarantz pateretan ontziratzeko.

Wassim arrantzale tunisiarrak Efe-ri adierazi dionez, aurten aurreko urteetan baino

migratzaile-ontzi gehiago topatu ditu lanean; Tunisiako Guardia Nazionalari deitu ohi dio erreskatatzeko. Kasu batzuetan, gorpuak baino ez.

«Ez dago konponbiderik: irtenbide bakarra itsasotik ateratzea da», dio Tunisiako hegoaldeko Sfaxeko arrantzaleen portuan –Ipar Afrikako herrialdeko bigarren hiri handiena da, Europarako migrazio-ibilbidearen puntu nagusietakoa bihurtu da eta zenbaitetan Libia ere gaingitzen du–.

«Pobreziatik etorri ziren, eta paradisura doazela pentsatzen dute», esanez laburbildu du eguneroko bere pentsamendua –batez ere gaueko lanaldietan, non irteera eta hondoratze horiek gertatzen diren–. Mafiak antolatu egin direla susmo irmoa du.

Handik metro gutxira, beste arrantzale batek zehaztu du tunisiarrek zeharkaldiaren segurtasunari begira ordaintzen dutena 2.000

Barne Ministerioak argitaratu-tako estatistiken arabera, agintariek 12.000-13.000 errefuxiatu eta etorkin atxilotzen dituzte hilero, eta ekaineko lehen bi asteetan 7.300 ere izan ziren.

Libanon 2019ko amaieran krisi ekonomiko larria hasi zenetik, legez kanpoko irteeren kopuruak gora egin du, batez ere kostaldeko Tripoli hirian (iparraldea), bertatik abiatzen baitira libanoarrak eta siriar errefuxiatuak dituzten itsasontziak.

Egipto aspaldi dago krisi ekonomikoan, baina Errusiak Ukrainan egindako gerrak larriagotu egin du, munduko gari-inportatzaile nagusietakoa baita. Horren ondorioz, gazte gehiagok Libiara joan behar izan dute Mediterraneotik zehar Italiarako edo Greziarako bidea hartzeko.

MENDEBALDEKO BIDEA

Aljerian, mendebaldeko bide-tik irteten diren gabarrak, bestalde, Espainian lehorreratzen dira: 2022an %50eko jaitsiera

izan zen aurreko aldiekin alde-ratuta.

Aljeria ere bada Saharaz he-goaldeko biztanleentzako iga-robidea. Batez ere Saharako

basamortu basatian milaka migratzaile kanporatzeagatik gogor kritikatu izan da. Basa-mortua ere migrazio-zeharkal-di arriskutsua da, non ia ez da-

Mediterraneoko
dramaren irudiak. AFP

goen hildakoen edo desagertuen inguruko daturik.

Marokon Mediterraneoko kostaldean kontrola indartu dela nabarmena da, eta horrek Espainiara iristeko beste bide batzuk hartzera bultzatzen ditu etorkinak: Kanariar Uhartetarako ibilbide atlantikoa, esaterako, arriskutsuagoa.

Marokoko Barne Ministerioaren arabera, 2022an herrialdeko agintariek 12.478 pertsona erreskatatu zituzten Mediterraneoko eta Atlantiko-ko uretatik –aurreko urtean 14.236 izan ziren–. 2023ko lehen bost hilabeteetan 3.150i lagundu zieten.

Barne Ministerioak dio 2022an 70.781 pertsona Espainiara lehorretik edo itsasotik irtetea eragotzi zutela, eta zifra hori 63.121ekoa izan zela aurreko urtean.

Caminando Fronteras eta etorkinei laguntzen diharduten beste erakunde batzuek Frontexen politika salatu dute, haien iritsiera eragoztera bideratua, larrialdietan lagundu beharrean.

Basamortutik bizirik iristen diren irudiak, sufrimenduaren ispilu, izugarriak dira.
MAHMUD TURKIA | AFP

ikusten dituen Saharaz hegoaldeko ehunka pertsonak. Herrikide asko; izan ere, Boli Kostakoa da aurten ibilbide horretatik Italiara iritsi diren 60.000 migratzaileen artean nazionalitate nagusia (%14 inguru).

OIMk Mediterraneoko bidea zeharkatzeko 103.510 saiakera jaso ditu (mendebaldekoa, erdialdekoa eta ekialdekoa); 1.800 hildako baino gehiago eta ehunka desagertu izan dira, eta erritmo horretan 2023a izango da urterik hilgarriena.

«Denek dituzte arrazoiak Mediterraneoa zeharkatzeko, ezin diot inori errua bota. Kondenatu, nor? », dio Tunisian lana lortu duen bolikostar gazte honek, aberkide asko abiatzen eta hiltzen ikusi dituenak.

eta 2.500 euro artekoa dela, 40 pertsonako txalupa egonkorrago baten truke, eta Saharaz hegoaldekoek ordaintzen dutena, aldiz, 1.300 euro ingurukoa dela, ehunka pertsonarentzako ontzi prekarioetan pilatzeagatik.

Bolikostar gazte batek bizkarra emanda baino ez du hitz egin nahi kameraren aurrean, eta portu horretan lana aurkitzea lortu duela dio. Horren lekuko dira moilara itzultzen